

Leden van de Raad van de gemeente Beuningen

Datum : 06 november 2024
 Zaaknummer : 607704
 Uw contact : Guido Kusters
 Telefoon : 14 024
 Onderwerp : Aanvullende maatregelen begroting 2025

Geachte gemeenteraad,

De korting op de algemene uitkering en de financiële ravijnperiode raken alle gemeenten. Begin 2024 heeft de VNG geadviseerd om - in afwachting van de meicirculaire en een eventuele demping van het ravijnjaar - nog niet over te gaan tot bezuinigingen.

De gehoopte verlichting is echter uitgebleven. Sterker nog: de ravijnperiode dient zich niet pas vanaf 2026 aan, maar al vanaf volgend jaar. Ook zijn we geconfronteerd met andere tegenvallers, zoals de afname van het BUIG-budget en kostenstijgingen in het sociaal domein. Onze gemeente is geconfronteerd met een begroting die al vanaf 2025 tekorten vertoont.

Nog voor het zomerreces hebben wij u hierover geïnformeerd via de inmiddels bekende code rood-brief. We zijn vervolgens in gesprek gegaan met de provincie. Daar hebben wij het voorstel gedaan om de begroting met incidentele maatregelen voor tenminste 2025 sluitend te krijgen.

Daarnaast hebben we de provincie, als toezichthouder, meegenomen in de raadsinformatiebijeenkomst van 25 september over de financiële situatie van onze gemeente. In deze periode is tevens een externe projectleider 'ombuigingen' aan de slag gegaan en zijn ombuigingskaders geformuleerd om ook voor de lange termijn een sluitende begroting te realiseren.

We verwachten dat bovenstaande ontwikkelingen meewegen in het oordeel van de provincie over de toezichtsvorm. Op 5 november, vlak voor de behandeling van de begroting in de raad, heeft de provincie ons op het hart gedrukt dat de voorliggende begroting 2025-2028 niet aan de wettelijke vereisten voldoet en in aanmerking komt voor preventief toezicht. In het bericht wordt gewezen op het negatieve saldo (van €350.000) van structurele baten en lasten voor 2025 (en verder). Zie hiervoor ook pagina 13 van de begroting:

Structureel en incidenteel resultaat					
(x € 1.000 +=voordeel/-=nadeel)		2025	2026	2027	2028
Incidenteel	Baten	2.588	478	270	270
	Lasten	-2.064	-478	-270	-270
Totaal Incidenteel		525	-	-	-
Structureel	Baten	84.276	83.748	85.178	86.705
	Lasten	-84.626	-87.412	-88.949	-91.401
Totaal Structureel		-350	-3.664	-3.771	-4.696
Eindtotaal		174	-3.664	-3.771	-4.696

Wanneer onze gemeente onder preventief toezicht komt, moet zij voor elk voorstel met financiële consequenties vooraf goedkeuring krijgen van de provincie. Dat komt er simpelweg op neer dat u als raad daar geen autonomie meer in heeft. Om deze situatie af te wenden kunt u onderstaande maatregelen nemen bij de besluitvorming van de begroting. We vragen u deze bij amendement in te dienen. In verband met het korte tijdsbestek is het niet mogelijk een gewijzigd exemplaar van de begroting vooraf af te leggen. Bovendien kan een zoveelste versie van de begroting verwarring veroorzaken.

1. Aanvullende stijging ozb

In de begroting is al een stijging van 9% opgenomen. Een stijging van 13,25% (ipv 9%) zou €369.000 aan aanvullende structurele baten opleveren. Dit is voldoende om het tekort te dekken van €350.000 in 2025. Omdat deze maatregel structureel van aard is, draagt deze ook bij aan de ombuigingsstaakstelling en de tekorten in 2026 en verder. In het ombuigingskader gaan we uit van drie koppen om aan te draaien. Één van deze knoppen is het genereren van extra opbrengsten, waaronder ozb. Met een aanvullende verhoging van de ozb kan dus al gedeeltelijk invulling worden gegeven aan deze draaiknop.

De optie van een aanvullende stijging van de ozb heeft de voorkeur omdat deze, in tegenstelling tot de andere opties, de meeste zekerheid geeft op structurele opbrengsten.

2. Ruimte in bcf verwerken in de begroting

Gemeenten kunnen de btw op kosten vaak niet terugkrijgen van de Belastingdienst. Daarom is het landelijke btw-compensatiefonds (bcf) in het leven geroepen. Wanneer het fonds in een bepaald jaar niet volledig wordt benut, valt het verschil als voordeel 'terug' in de algemene uitkering. De afgelopen jaren is dit telkens het geval geweest.

We verwachten dat het bcf ook de komende jaren niet volledig wordt benut. De meeste gemeenten nemen deze meevaller niet op in de begroting. Ook onze gemeente heeft dit in het verleden niet gedaan. In het tweede begrotingsadvies van de VNG van dit jaar is echter aangegeven dat de 'ruimte in het bcf' als structurele baat mag worden geraamd in de begroting. De provincie ondersteunt dit. Uitgaande van de 'teruggaaf' van dit jaar, zouden we in 2025 een bedrag van €519.000 als structurele baat kunnen opnemen.

3. Onttrekking surplus uit de algemene reserve

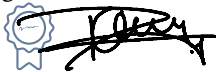
In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) is een regeling opgenomen voor de inzet van een surplus binnen de algemene reserve. Het surplus van de algemene reserve is het deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan een gemeente jaarlijks maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten. Met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft. De inzet van het surplus van de algemene reserve wordt door de provincie als structurele baat bestempeld

In de voorliggende begroting bedraagt de algemene reserve ultimo 2025 €15.417.000. De gekwantificeerde risico's bedragen gezamenlijk €8.585.000. Dat betekent een surplus van €6.832.000. We zouden hiervan in 2025 eenmalig 10% kunnen inzetten. Dat komt neer op een bedrag van €683.200.

4. BUIG-budget

Één van de financiële tegenvallers in de begroting 2025-2028 is het nadeel op het BUIG-budget. Het landelijk budget is inmiddels positief bijgesteld. Hierover zijn we ná het opstellen van de begroting geïnformeerd. Voor onze gemeente betekent dit een structureel voordeel vanaf 2025 van €433.000. Omdat deze bijstelling te laat bekend werd om in de begroting te verwerken, is er voor gekozen dit bij de herfstnota te verwerken. Het is echter mogelijk om dit – bij amendement – al te verwerken bij de nu voorliggende begroting. Maar deze optie heeft niet de voorkeur. Weliswaar leidt het tot een oplossing van het gepresenteerde structureel tekort in 2025, maar het verwerkingsmoment draagt niet bij aan de financiële situatie. Daarnaast moet in dat geval zowel de begroting als de herfstnota worden aangepast. Deze is reeds in het college behandeld.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
burgemeester